

Всі (ну або далеко не всі) намагаються голосно говорити про те, ЯК Тимошенко негарно судять. Справді, негарно. При цьому далеко-далеко на інформаційні задвірки засувається тема «ЗА ЩО».

Ні, зрозуміло, що за опозиційність, принциповість, безстрашність і виклик режиму. Гарним людям — гарні статті звинувачення.

Але запах газу заважає сприйняти все це як традиційну українську історію про опришків і гайдамак. А запах стає дедалі сильнішим.

Перед тим як Юлю зачинили в Лук'янівці, відбувся дуже важливий, але малопомітний в судовому процесі поворот. А саме: до справи Тимошенко долучили матеріали слідства у Росії, зокрема ті, за якими сів у російську в'язницю генерал Олійник. Він заборгував своєму Міністерству оборони через ЄЕСУ півмільярда доларів. Там винність було доведено — «злочинна недбалість» і т. д. І стаття загалом та сама, що й у Юлі, тільки суми менші.

І тут Кремль буквально став дибки. І перші особи. І МЗС. І почали заступатися за Юлю. Проігнорували навіть те, що Тимошенко попросила в суді перекладача з російської на українську. При чому тут мова, якщо в перспективі замаячило скасування газових угод через визнання нелегітимності дій колишнього прем'єра?

Кажуть, шведський міністр закордонних справ Карл Більдт у «Твіттері» обізвав процес над Тимошенко «ганебним спектаклем». В оригіналі «Trial against Yulia Tymoshenko in Ukraine an embarrassing spectacle. Does great damage to a great country». Я б особисто переклав «embarrassing» як «баламутить». Але так — пафосніше. Турчинов узагалі по-своєму переклав: «Дуже гучну заяву зробило вночі МЗС Швеції, яке назвало те, що відбулося в Україні, початком неприхованих політичних репресій». Брехати — то з музикою!

Я спочатку занепокоївся його долею. Не Турчинова, звичайно, а Більдта. Напередодні посол Франції в Україні Жак Фор був відкликаний через те, що у вузькому експертному колі висловився про процес над Юлею вельми критично. А її прес-служба без зволікання зробила це надбанням світової громадськості. Тут посол, як кажуть, і «попав».

Більдт — дуже просунутий дядько в плані Інтернету. Він перший з дипломатів написав мейла Клінтону в 1994-му, що на ті часи було вельми круто. Але ще він дуже просунутий в темі вуглеводнів. у 2001 р. Більдт був обраний до правління Vostok Nafta і взяв участь у двох опціонних програмах, що дали йому право на придбання акцій із заздалегідь визначеною ціною протягом певного часу. І в січні 2005 р., у розпал російсько-української газової війни, Карл Більдт купив 2 000 акцій Vostok Nafta. А за добу після цього акції

злетіли на 22%, і досі дорожчають. «Те, що шведський міністр закордонних справ має інтерес у підприємстві, яке є інструментом російської державної політики, — безрозсудно», — писала Svenska Dagbladet. А шведська опозиція звинувачувала його у відсутності належної реакції на вбивство Ганни Політковської, відзначаючи, що він украй м'який в усьому, що стосується Росії.

Прочитавши це, я зрозумів, що у Більдта все буде добре, попри відсутність політичних перспектив у Євросоюзі через «Газпром» (він хотів на місце Хав'єра Солани, але газовий «шлейф» не пустив).

Заяву ЄНП, що Європа через арешт Юлі вже на межі терпіння, я просто проігнорував, бо уявити Європу в серпні чимось узагалі стурбованою, крім погоди, вкрай важко.

А ось велика клопотаність Вернера Хойера, міністра німецького федерального МЗС, цікава. Хойер зазначив: той факт, що багато колишніх чиновників в Україні перебуває під слідством через зловживання службовим становищем, викликає підозру в політичній мотивації судових органів України.

Зловживання службовим становищем взагалі-то стосується корупції, до боротьби з якою нас десятиліттями закликає весь світ. Політична мотивація — коли в Білорусі правозахисника заарештовують, про що, наприклад, той-таки Більдт не лише у «Твіттері», а й у своєму Інтернет- виданні пише розлогий матеріал.

«Подальше зміцнення цього враження було б значною перешкодою для зближення України з Європейським Союзом». Я дуже хотів знайти оригінал заяви пана Хойера, але українські сайти просто посилаються один на одного, а то й зовсім ні на що не посилаються. Адреса федерального німецького форін-офісу — <https://www.auswaertiges-amt.de>. І в пошуковику ви знайдете актуальні заяви Хойера, і це допоможе скласти реальне враження про те, чим насправді стурбована Європа в особі Німеччини. Гарязд, припустимо, що він це саме так і заявив. Для цього теж є підстави.

Хойер у своєму інтерв'ю «Дню» напередодні інавгурації Януковича говорив про те, що Німеччина була б зацікавлена у створенні тристороннього газового консорціуму за участю Росії та Україні, зрозуміло. Німецькі інтереси зрозумілі, «Газпром» і «Рургаз» — серйозні партнери. Тільки литовці зараз визнали, що їхня співпраця із цим тандемом в області продажу акцій своєї ГТС вісім років тому була дуже великою помилкою.

Європейці, зацікавлені в «Газпромі», будуть підігравати Росії в усьому більш-менш зграбно, і Україна для них просто розмінна монета, коли йдеться про перспективи зимового газопостачання. Тільки наївний дурень або пройдисвіт може на двадцятому році незалежності України вестися на їхні міркування про те, як облаштувати демократію в нашій державі. Плювати вони хотіли на нашу демократію, і якби Україна не перебувала між ними та країною Газпромією, то навіть би не знали, де ми розміщені. А вимоги реформ — це потреба прозорості економічних процесів, щоб їм було зрозуміло, в яку трубу газ втікає і з якої витікає. Ось тут всі права людини і закінчуються.

Інцидент з обвинуваченням і взяттям під варту Тимошенко схожий на одну стару і одну новітню історію.

Стара — про красуню-корупціонерку, пакистанського прем'єра Беназір Бхутто. Світ співав їй дифірамби, нагороджував орденами й дипломами, аплодував демократичним заявам, але в підсумку (не кажучи про вже пакистанську Феміду), у 2003 р. суд Швейцарії визнав Бхутто і її чоловіка винними у відмиванні грошей і засудив їх до шести місяців в'язниці з відстрочкою виконання вироку (банківські рахунки Бхутто були заблоковані Швейцарією). Президент Мушараф її амністував, але потім довелося її знову саджати за підбурювання до заворушень, які в підсумку все ж виникли і жертвою яких стала вона сама.

Нова історія — про не менш симпатичну Крістін Лагард. Того ж дня, коли Тимошенко відвезли до «діда Лук'яна», французькі правоохоронні органи винесли рішення щодо генерального директора Міжнародного валютного фонду. Передбачувані порушення датуються 2007 р. Тоді Крістін Лагард обіймала посаду міністра економіки й фінансів. Хоча генеральний прокурор Касаційного суду говорив про «перевищення повноважень», в Республіканському суді в результаті вирішили зупинитися на «сприянні у шахрайстві» і «сприянні в розкраданні державних коштів». Якщо Крістін Лагард визнають винною, їй загрожує до 10 років ув'язнення і штраф у 150 000 євро. Начебто замішаний і Саркозі. Слідство має бути довгим. Звичайно, це шкодить іміджу Франції, як пише французька преса. Але суперечка не про політичний макіяж, а про гроші. І немає у Франції ніякої істерики з цього приводу.

Суд над Тимошенко в усіх відношеннях перейшов до нової фази. Насамперед — міжнародної. І російський вектор цієї міжнародності очевидний. Суд швидше за все закриють, бо мова піде про реальні газові гроші.

По-друге, на українському політичному ринку повтор навіть «України без Кучми» неможливий, хоча б тому, що тоді наполовину ця акція робилася зусиллями соціалістів та комуністів. Недовіра до Тимошенко близько 70% і довіра в межах 10%, навіть з усіма поправками на «продажних соціологів — слуг режиму», — це фатальні показники.

Для «Батьківщини» зараз вкрай важливі затримані, а краще — заарештовані з будь-якого приводу в Печерському суді, й депутати будуть кидатися на міліцію і надалі, а також кидати на неї інших цивільних. Інакше не виходить тема «масових репресій». Перекриття вуличного руху в районі Лук'янівки й Печерського суду — а інших сценаріїв не передбачається — викличе лише ненависть у автомобілістів. Привезення людей з регіонів швидше за все обмежиться ротацією їх у невеликих пікетах, а демонстрація сотень прихильників Тимошенко, замість потрібних турчиновим ста тисяч, по телебаченню, навіть без коментарів, — це фінал.

У політичних головах БЮТ чомусь склалася така картинка, що, коли людям не подобається влада Януковича або він особисто, то з цієї причини вони зобов'язані безмежно довіряти й любити Юлю. І що коли заарештували Тимошенко, то звичайних людей можна налякати тим, що вони — наступні. Хоча навіть не дуже навчені політикою

розуміють, що наступні — це власне самі волаючі про репресії депутати. І чим більше їх влада «розкуркулить», тим народу приємніше.

Тому що депутатів, які позаписували нагробовані заводи-паровози-пароплави на дітей, жінок і далеких родичів, а після цього лицемірно варнякають про долю народу, ніхто не любить. А їхніх лідерів — тим більше.

Олег Покальчук (novaukraina.org)